

EUROPOS KOMISIJA

2014-02-24
1051

p. H. Augustinavičiūtė

2014-02-24

Briuselis,
C(2014)

Ryšių reguliavimo tarnyba (RRT)

Algirdo g. 27
LT-03219 Vilnius
LietuvaSkirta:
Feliksui Dobrovolskiui
Direktoriui

Faksas +370 5 216 156 4

Gerb. pone Dobrovolski,

Tema: Komisijos sprendimas dėl bylos LT/2014/1557. Didmeninės transliacijų perdavimo paslaugos Lietuvoje**Pastabos pagal Direktyvos 2002/21/EB 7 straipsnio 3 dalį****I. PROCEDŪRA**

2014 m. sausio 24 d. Komisija užregistravo iš Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (RRT)¹ gautą pranešimą dėl didmeninės transliacijų perdavimo paslaugų rinkos² Lietuvoje.

Pirmos nacionalinės konsultacijos³ vyko nuo 2013 m. spalio 16 d. iki lapkričio 17 d. Antros nacionalinės konsultacijos vyko nuo 2013 m. lapkričio 22 d. iki 2014 m. sausio 17 d.

Prašymas pateikti informaciją⁴ RRT išsiųstas 2014 m. vasario 4 d., o atsakymas gautas 2014 m. vasario 7 d. 2014 m. vasario 13 d. gauta papildomos informacijos.

Pagal Pagrindų direktyvos 7 straipsnio 3 dalį nacionalinės reguliavimo institucijos (NRI), Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (EERRI) ir Komisija gali atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai pateikti pastabas dėl planuojamų priemonių, apie kurias pranešta.

¹ Pagal 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyvos) (OL L 108, 2002 4 24, p. 33) su pakeitimais, padarytais Direktyva 2009/140/EB (OL L 337, 2009 12 18, p. 37) ir Reglamentu (EB) Nr. 544/2009 (OL L 167, 2009 6 29, p. 12), 7 straipsnį.

² Atitinka 18 rinką pagal 2003 m. vasario 11 d. Komisijos rekomendaciją 2003/311/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos, OL L 114, 2003 5 8, p. 45.

³ Pagal Pagrindų direktyvos 6 straipsnį.

⁴ Pagal Pagrindų direktyvos 5 straipsnio 2 dalį.

II. PLANUOJAMOS PRIEMONĖS APIBŪDINIMAS

II.1. Pagrindiniai faktai

Antras didmeninės transliacijų perdavimo paslaugų rinkos Lietuvoje tyrimas atliktas 2009 m. ir Komisijos užregistruotas kaip byla LT/2009/1022⁵. RRT nustatė septynias atskiras transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikiant transliacijos turinys pateikiamas galutiniams vartotojams, rinkas, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas, t. y.:

- tris radijo transliacijų perdavimo paslaugų rinkas: dvi analoginio antžeminio radijo, kuriose radijo dažnis buvo skiriamas atitinkamai LRTC ir transliuotojams, ir vieną skaitmeninio antžeminio radijo, kurioje radijo dažnis buvo skiriamas LRTC, taip pat
- keturias televizijos transliacijų perdavimo paslaugų rinkas: dvi analoginės antžeminės televizijos, kuriose radijo dažnis buvo skiriamas atitinkamai LRTC ir transliuotojams, ir dvi skaitmeninės antžeminės televizijos, kuriose radijo dažnis buvo skiriamas atitinkamai LRTC ir TEO.

LRTC pripažintas didelę įtaką rinkoje (DĮR) turinčiu subjektu visose rinkose, kuriose jam buvo paskirtas radijo dažnis, taip pat analoginio radijo ir televizijos transliacijų perdavimo paslaugų rinkose, kuriose radijo dažnis buvo paskirtas transliuotojams, nes LRTC buvo pagrindinis transliacijų perdavimo paslaugų teikėjas šiose rinkose. Nustatyta, kad TEO yra DĮR turintis subjektas skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų rinkoje, kurioje jam paskirtas radijo dažnis. Abiem operatoriams nustatytas visas taisomųjų priemonių rinkinys.

Pateikdama pastabas Komisija paragino RRT atidžiai stebėti rinkų pokyčius, susijusius su infrastruktūra ir mažmeninių bei didmeninių paslaugų konkurencija. Komisija atkreipė dėmesį, kad antžeminio radijo ir televizijos transliuotojai veikiausiai negalėjo pasirinkti paslaugų teikėjo, nes Lietuvos radijo ir televizijos komisija, išduodama transliavimo licenciją, transliacijų perdavimo paslaugų teikėjams suteikia išimtinę teisę siūlyti transliacijų perdavimo paslaugas transliuotojams. Todėl Komisija pabrėžė, kad pagal Direktyvos 2002/77/EB⁶ 2 straipsnį valstybės narės neteikia ir toliau netaiko išskirtinių arba specialiųjų teisių steigti ir (arba) teikti elektroninių ryšių tinklus arba teikti viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas.

Trečias didmeninės transliacijų perdavimo paslaugų rinkos Lietuvoje tyrimas pradėtas 2012 m. (tais metais buvo išjungti analoginės antžeminės televizijos siųstuvai). Komisija užregistravo RRT pranešimą apie analoginės antžeminės televizijos rinkų reguliavimo panaikinimą ir atšaukimą – bylos nuoroda LT/2013/1419. RRT paskelbė pranešimą apie likusių didmeninių transliacijų perdavimo paslaugų rinkų tyrimą 2014 m. pradžioje.

II.2. Rinkos apibrėžimas

Šis pranešimas yra susijęs su likusiomis didmeninių transliacijų perdavimo paslaugų rinkomis Lietuvoje.

RRT pabrėžia kai kuriuos svarbius rinkos pokyčius, įvykusius nuo ankstesnio tyrimo. RRT nurodo, kad nuo 2010 m. vasario 1 d. LRTC nebeteikė skaitmeninio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų. Todėl šios anksčiau nustatytos rinkos RRT

⁵ C(2010) 816

⁶ Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkoje, OL L 249, 2002 9 17, p. 21.

nevertino. Be to, 2012 m. RRT priėmė sprendimą kai kuriuos radijo dažnius paskirti keliems regioniniams transliuotojams.

Todėl šį kartą RRT nurodo 21 didmeninę rinką, t. y.:

- tris analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų rinkas, kuriose veikia transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai, atitinkamai LRTC, Vilniaus studija ir transliuotojai; taip pat
- aštuoniolika televizijos transliacijų perdavimo paslaugų rinkų: penkiolika skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo, kuriose veikia du transliacijų perdavimo paslaugų teikėjai, atitinkamai LRTC ir TEO, ir trylika atskirų transliuotojų⁷; vieną televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais; vieną televizijos transliacijų perdavimo IPTV tinklais ir vieną televizijos transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais rinką.

Prieiga prie antžeminio radijo ir antžeminės televizijos transliacijų perdavimo priemonių Lietuvoje (pvz., bokštų, antenų, bendro įrenginių naudojimo), kuri anksčiau buvo įtraukta į rinkos apibrėžtį kaip pagalbinė paslauga, buvo iš naujo atskirai išanalizuota ir apie ją pagal Pagrindų direktyvos 7 straipsnį RRT pranešė iki 2014 m. vasario pabaigos kaip apie atskiras rinkas. Atsakyme į prašymą pateikti informaciją RRT paaiškino nustačiusi, kad LRTC turi didelę įtaką abiejose rinkose ir jam bus taikomas *ex ante* reguliavimas. Komisijos vertinimas šiuo atveju nedaro poveikio šio būsimo pranešimo nagrinėjimui.

Be to, RRT paaiškino, kad kabelinės, palydovinės ar IP televizijos platformos nei mažmeniniu, nei didmeniniu lygmeniu nesudaro konkurencinio spaudimo skaitmeninės antžeminės televizijos platformai, kuria naudojasi vis didesnė dauguma namų ūkių televizijos programoms žiūrėti. Nors RRT pripažįsta, kad kabelinės, IP ir palydovinės televizijos abonentinis skaičius nuo ankstesnio rinkos tyrimo etapo išaugo, ji taip pat pažymi, kad šis augimas lėtėja. Apskritai daugelis namų ūkių perėjo prie mokamos televizijos paslaugų, ypač prie skaitmeninės antžeminės mokamos televizijos⁸. Vis dėlto dar didelė, nors mažėjanti, dalis namų ūkių žiūri nemokamas antžemines transliacijas (44,6 %). RRT pažymi, kad ji toliau stebės rinkos pokyčius ir prireikus peržiūrės siūlomas reguliavimo priemones.

Kalbant apie skaitmenines antžemines transliacijas, RRT produktų rinkas skirsto pagal tai, ar transliavimo dažniai, suteikiami išduodant licenciją konkurso tvarka, skiriami transliuotojams, ar transliacijų perdavimo paslaugų teikėjams. Kai radijo dažniai skiriami transliuotojams, jie, kad pateiktų savo programas galutiniams vartotojams, gali plėtoti savo transliacijų perdavimo paslaugų infrastruktūrą⁹ arba pirkti transliacijų perdavimo

⁷ Daugeliui atskirų transliuotojų – V. Krušnai, Česlovui Rulevičiui, VšĮ Alytaus regioninė televizija, UAB Kėdainių krašto televizija, UAB Pūkas, VšĮ Marijampolės televizija, UAB Roventa, UAB Aukštaitijos televizija, UAB Balticum TV, VšĮ Raseinių krašto televizija, UAB TV7, UAB Šiaulių apskrities televizija ir UAB Ilora – dažniai 2014 m. suteikti 10 metų laikotarpiui. RRT nenustatė atskiros LRT – valstybinio ne pelno transliuotojo, kuriam suteiktas leidimas naudoti radijo dažnius savo transliacijų perdavimo paslaugoms, – rinkos. Atsakyme į prašymą pateikti informaciją RRT teigia, kad LRT nėra įdiegusi savo DVB-T tinklo (ir nėra tikėtina, kad jį diegs artimiausioje ateityje), todėl naudoja LRTC paslaugomis.

⁸ 2008–2012 m. skaitmeninės antžeminės mokamos televizijos ir IPTV abonentinis skaičius pakito, atitinkamai +187,04 % ir +149,28 %. Tačiau iki 2012 m. vidurio 7,6 % namų ūkių turėjo galimybę naudotis IPTV paslaugomis, palyginti su 53,9 % – skaitmeninės antžeminės televizijos ir 45,2 % – kabelinės televizijos paslaugomis, tačiau pastaroji teikiama tik didžiuosiuose miestuose.

⁹ Pvz., sumontuodami įrangą esamose transliacijų perdavimo vietose.

paslaugas iš esamo transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo. Tačiau kai dažniai skiriami transliacijų perdavimo paslaugų teikėjams, transliuotojai, norintys pateikti savo programas galutiniams vartotojams, perdavimo paslaugų teikėjo rinktis negali; jie turi pirkti transliacijų perdavimo paslaugas iš tam tikro teikėjo, kuris turi išimtinę teisę naudoti tuos dažnius. Kabelinės televizijos, IPTV ir palydovinės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikėjams dažniai neskiriami, todėl licencijavimo procedūros jiems netaikomos.

Atsakydama į prašymą pateikti informaciją, RRT dėl Komisijos pastabos byloje LT/2009/1022 apie LRTC ir TEO suteiktas išimtinės transliavimo teises ir jų galbūt stabdomą konkurenciją, paaiškina, kad už transliavimo licencijų išdavimą, su jomis siejamas sąlygas ir konkurso procedūrą atsakinga institucija yra Lietuvos radijo ir televizijos komisija (LRTK). Todėl RRT neturi nei teisės, nei priemonių pakeisti Lietuvoje taikomą licencijavimo tvarką. Tačiau RRT nurodo, kad 2012 m. Lietuvos Respublikos ūkio ministerija pradėjo leidimų ir licencijų išdavimo tvarkos peržiūros procesą.

Transliuotojų teikiamų analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų rinkos, taip pat rinkų, kuriose atitinkamos transliacijų perdavimo paslaugos teikiamos LRTC ir TEO, kabelinės televizijos, IPTV ar palydovinio ryšio operatorių tinklais, geografinis mastas yra nacionalinis.

Atskirų transliuotojų ir transliacijų perdavimo paslaugų teikėjo Vilniaus studijos teikiamų analoginio antžeminio radijo ir skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų rinkų geografinis mastas yra vietinis.

II.3. Trijų kriterijų testas

Kadangi didmeninė transliacijų perdavimo paslaugų rinka neįtraukta į Rekomendaciją dėl atitinkamų rinkų¹⁰, RRT pirmiau nurodytoms rinkoms taiko trijų kriterijų testą¹¹.

II.3.1. Pirmas kriterijus. Didelės ir pastovios patekimo į rinką kliūtys

RRT mano, kad didmeninėse i) analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia transliuotojai, ii) televizijos transliacijų perdavimo IPTV tinklais paslaugų ir iii) televizijos transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugų rinkose didelių ir pastovių patekimo į rinką kliūčių nėra. Todėl šiose trijose rinkose *ex ante* reguliavimas netaikytinas.

Dėl i punkto RRT atkreipia dėmesį, kad vis dar yra laisvi 47 radijo dažniai, kuriuos radijo transliuotojai gali naudoti analoginio antžeminio radijo tinklams kurti transliavimo tikslais. Atsakyme į prašymą pateikti informaciją RRT toliau aiškina, kad prieigos prie transliacijų perdavimo priemonių reguliavimas palengvintų galimybę transliuotojams kurti savo tinklus. Dėl ii punkto RRT aiškina, kad Rekomendacijoje dėl atitinkamų rinkų nurodytos 4 rinkos reguliavimas Lietuvoje (ypač prieigos prie ryšių kabelių kanalų)

¹⁰ 2007 m. gruodžio 17 d. Komisijos rekomendacija 2007/879/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Rekomendacija dėl atitinkamų rinkų), OL L 344, 2007 12 28, p. 65.

¹¹ Pagal Rekomendacijos dėl atitinkamų rinkų 2 punktą kartu su 5 konstatuojamąja dalimi, nustatydamos rinkas, išskyrus nurodytas priede, nacionalines reguliavimo institucijas turėtų užtikrinti, kad būtų įvykdyti visi šie trys kriterijai: 1) yra didelių ir pastovių patekimo į rinką kliūčių, 2) tokia rinkos struktūra, dėl kurios per atitinkamą laikotarpį negali atsirasti veiksmingos konkurencijos, ir 3) vien konkurencijos teisės nepakanka norint imtis tinkamų priemonių, skirtų atitinkamam (-iems) rinkos nepakankamumui (-ams) ištaisyti.

sumažina kliūtis patekti į IPTV transliacijų perdavimo paslaugų rinką. Dėl iii punkto RRT nurodo, kad yra bent 12 Lietuvos teritoriją aprėpiančių televizijos transliacijų perdavimo palydovinio ryšio tinklais paslaugų teikėjų ir kad dirbtinių Žemės palydovų išteklių nuomos kaina nelaikoma didele kliūtimi patekti į rinką.

Tačiau RRT mano, kad didmeninės i) analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia LRTC ir Vilniaus studija, ii) skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia LRTC, TEO ir 13 atskirų teikėjų, taip pat iii) televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų rinkos pirmą kriterijų atitinka.

Dėl i ir ii punktų RRT mano, kad yra didelių ilgalaikių patekimo į rinką kliūčių dėl Lietuvoje taikomos licencijavimo tvarkos. Riboti dažnių ištekliai dar labiau riboja galimybes patekti į rinką naujiems dalyviams. Dėl iii punkto RRT aiškina, kad nors teisinė kliūtis, susijusi su antžeminio transliacijų perdavimo paslaugų rinkoms Lietuvoje taikoma licencijos konkurso tvarka, kabelinės televizijos tinklams neaktuali, infrastruktūros dubliavimas yra sudėtingas dėl būtinų didelių investicijų ir didelių negrįžtamųjų sąnaudų. Be to, RRT mano, kad pasiekta šios rinkos branda, nes kabelinės televizijos teikėjai jungėsi ir konsolidavosi; bendras teikėjų skaičius šioje rinkoje sumažėjo nuo 48 (2008 m.) iki 41 (2012 m.).

II.3.2. Antras kriterijus. Tokia rinkos struktūra, dėl kurios negali atsirasti veiksmingos konkurencijos

RRT toliau vertina veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją rinkose, kurios atitinka pirmą kriterijų. Ji daro išvadą, kad: i) didmeninės analoginio antžeminio radijo transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia LRTC ir Vilniaus studija, rinkos, ii) didmeninės skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia LRTC, TEO ir 13 atskirų teikėjų, rinkos, ir iii) didmeninė televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų rinkos antro kriterijaus neatitinka. Todėl šiose šešiolikoje rinkų *ex ante* reguliavimas netaikytinas.

Dėl i punkto RRT aiškina, kad kitas transliuotojas gali, konkurso tvarka gavęs leidimą naudoti radijo dažnius, transliuoti radijo programas savo tinklais¹² ir konkuruoti. Prieigos prie transliacijų perdavimo priemonių reguliavimas palengvins galimybę transliuotojams kurti savo tinklus. Dėl ii punkto RRT mano, kad, atsižvelgiant į tai, jog atskiriems transliuotojams išduodamose licencijose, pagal kurias jiems leidžiama teikti transliacijų perdavimo paslaugas ne tik sau, bet ir kitiems transliuotojams, nustatomos veiklos ir kainodaros sąlygos, transliuotojai negalės veikti pakankamai nepriklausomai nuo savo konkurentų, klientų ir galutinių vartotojų. Dėl iii punkto RRT aiškina, kad yra 41 televizijos transliacijų perdavimo kabelinės televizijos tinklais paslaugų teikėjas, dauguma jų konkuruoja mažmeninėje rinkoje ir nė vienas neužima didelės rinkos dalies. Atsakydama į prašymą pateikti informaciją, RRT patikslina, kad ten, kur kabelinės televizijos tinklai išplėtoti, t. y. didžiuosiuose miestuose, jie persikloja, teisinių apribojimų operatoriams plėsti savo tinklus nėra, o kabelinės televizijos tinklų plėtimą palengvina fizinės tinklo infrastruktūros prieigos fiksuotoje vietoje didmeninėje rinkoje¹³ taikomas prieigos prie ryšių kabelių kanalų reguliavimas.

¹² 2013 m. sausio 16 d. VŠĮ „Teleradijo kompanija Hansa“ suteikta antra nemokama licencija Vilniaus apylinkėse.

¹³ Atitinka 4 rinką pagal Rekomendaciją dėl atitinkamų rinkų.

Tačiau RRT mano, kad didmeninės skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia atitinkamai LRTC ir TEO, rinkose tendencijos atsirasti veiksmingai konkurencijai nėra dėl, *inter alia*, išimtinio dažnių paskyrimo, infrastruktūros valdymo ir radijo dažnių išteklių ribojamos potencialios konkurencijos.

II.3.3. Trečias kriterijus. Vien konkurencijos teisės nepakankamumas

RRT toliau vertina, ar pakanka vien konkurencijos teisės, kad būtų tinkamai spendžiama faktinės arba potencialios konkurencijos nebuvimo problema rinkose, kurios atitinka pirmą ir antrą kriterijus. RRT mano, kad didmeninėms skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia atitinkamai LRTC ir TEO, rinkoms būdingi monopolinės rinkos požymiai ir kad stebėti, ar jose nėra faktinio arba potencialaus antikonkurencinio elgesio, geriausia kartu taikant *ex ante* ir *ex post* reguliavimą. Todėl RRT mano, kad šiose dviejose rinkose *ex ante* reguliavimas taikytinas.

II.4. Didelę įtaką rinkoje turinčių ūkio subjektų nustatymas

RRT mano, kad, atsižvelgiant į rinkos struktūrą, kliūtis patekti į rinką, pirkėjo derybinės galios stoką ir potencialios konkurencijos nebuvimą arba stoką, LRTC ir TEO savo atitinkamose didmeninės skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų rinkose yra didelę įtaką (DĮR) turintys subjektai. Kaip teikia RRT, LRTC turi papildomą konkurencinį pranašumą dėl masto ir apimties ekonomijos¹⁴, o TEO – konkurencinių pranašumų dėl savo vertikaliosios integracijos¹⁵.

II.5. Reguliavimo priemonės

RRT siūlo abiem DĮR turintiems operatoriams, LRTC ir TEO, nustatyti visą įpareigojimų rinkinį, t. y. prieigos suteikimo, nediskriminavimo, skaidrumo, kainų kontrolės, sąnaudų apskaitos ir apskaitos atskyrimo įpareigojimus.

Dėl kainų kontrolės įpareigojimo atsakyme į prašymą pateikti informaciją RRT paaiškina, kad kainos neturi būti didesnės, nei visiškai paskirstytos sąnaudos, apskaičiuotos pagal RRT nustatytas taisykles.

Anksčiau LRTC nustatytos taisomosios priemonės, susijusios tik su prieiga prie antžeminių transliacijų perdavimo priemonių Lietuvoje, turi būti panaikintos šia reguliavimo priemone ir nustatytos būsimu RRT pranešimu apie šios atskiros rinkos tyrimą (žr. II.2 skirsnį).

III. PASTABOS

Išnagrinėjusi pranešimą ir RRT pateiktą papildomą informaciją, Komisija pateikia šias pastabas¹⁶:

¹⁴ LRTC teikia įvairias elektroninių ryšių paslaugas, įskaitant radijo ir televizijos transliacijų perdavimo antžeminiais tinklais, duomenų perdavimo (ir galutiniams vartotojams, ir kitiems elektroninių ryšių paslaugų teikėjams), infrastruktūros nuomos, taip pat WiMAX technologija grindžiamas mažmeninės belaidžio ryšio interneto paslaugas.

¹⁵ TEO teikia didmenines televizijos transliacijų perdavimo skaitmenines antžemines televizijos tinklais paslaugas sau ir vienam televizijos programų retransliuotojui, taip pat retransliuotas televizijos programas skaitmeninės antžeminės televizijos tinklais galutiniams vartotojams.

¹⁶ Pagal Pagrindų direktyvos 7 straipsnio 3 dalį.

Veiksmingai konkurencijai svarbūs rinkos pokyčiai

Komisija atkreipia dėmesį, kad dėl didmeninės skaitmeninių antžeminių transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia perdavimo paslaugų teikėjai (o ne transliuotojai), rinkose taikomos specifinės licencijavimo tvarkos Lietuvoje transliuotojai *de facto* neturi galios derėtis su perdavimo paslaugų teikėju, kurį Lietuvos radijo ir televizijos komisija nurodė jų transliavimo licencijoje. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija sutinka su RRT praneštu rinkų skirstymu ir išvada, kad šiose rinkose pagrįsta taikyti *ex ante* reguliavimą.

Tačiau Komisija primena, kad transliacijų perdavimo paslaugų rinka neįtraukta į 2007 m. persvarstytą Rekomendaciją dėl atitinkamų rinkų, nes yra faktų, kad daugelyje valstybių narių vyksta didesnė platformų konkurencija, o pereinant prie skaitmeninio perdavimo platformų lieka mažiau pajėgumo apribojimų. Dėl šių pokyčių rinkos dinamika dažnai būna tokia, kad rinka neatitinka trijų kriterijų testo antrojo kriterijaus, nors kliūčių patekti į rinką greičiausiai yra.

Komisija atkreipia dėmesį, kad skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugos Lietuvoje, palyginti su transliacijų perdavimo kitomis platformomis paslaugomis, yra svarbios ir atrodo, kad mažmeniniu lygmeniu tam tikra galutinių vartotojų dalis keičia paslaugų teikėją. Šiuo atžvilgiu Komisija atkreipia dėmesį, kad RRT, nustatydamas, kiek galutinių vartotojų keičia paslaugų teikėją, remiasi surinktais aboncentų skaičiaus duomenimis ir „TNS LT“ tyrimu „Establishment Survey“, o ne specialiai surinktais faktiniais duomenimis apie perėjimą į kitą infrastruktūrą ar pas kitą transliavimo paslaugų teikėją mažmeniniu lygiu.

Atsižvelgdama į tai, Komisija ragina RRT atidžiai stebėti rinkų pokyčius, susijusius su infrastruktūra ir paslaugų konkurencija mažmeniniu ir didmeniniu lygmenimis, taip pat pokyčius, susijusius su licencijavimo tvarka, ir kartu rinkti mažmeninės rinkos duomenis apie, *inter alia*, tai, kiek galutinių vartotojų keičia paslaugų teikėją, pvz., dėl kainos padidinimo didmeniniu arba mažmeniniu lygmeniu.

Toliau taikomos LRTC ir TEO suteiktos išimtinės teisės

Komisija pažymi, kad daugiausia dėl specifinės licencijavimo tvarkos ir riboto dažnių, kuriuos galima naudoti Lietuvoje, skaičiaus skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijų perdavimo paslaugų, kurias teikia LRTC ir TEO, rinkoms būdingi monopolinės rinkos požymiai.

Byloje LT/2009/1022 Komisija pateikė pastabas, kad išimtinė teisė siūlyti transliacijų perdavimo paslaugas, suteikta LRTC ir TEO išduodant licenciją (Komisija atkreipia dėmesį, kad kai kurios licencijos išduotos iki 2022 ar net 2031 m.), yra didelė teisinė kliūtis patekti į rinką (potencialiems) antžeminio perdavimo paslaugų teikėjams ir trukdo vystyti konkurencijai. Komisija primena savo teisę tikrinti tokios tvarkos atitiktį ES teisės aktams, ypač Direktyvos 2002/77/EB¹⁷ 2 straipsniui.

¹⁷ Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkoje, OL L 249, 2002 9 17, p. 21.

Pagal Pagrindų direktyvos 7 straipsnio 7 dalį RRT privalo atidžiai atsižvelgti į kitų NRI, EERRI ir Komisijos pastabas ir po to gali priimti planuojamą priemonę; tai padariusi apie ją turi informuoti Komisiją.

Komisijos pozicija dėl šio konkretaus pranešimo nedaro poveikio jokiai pozicijai, kurios ji gali laikytis dėl kitų planuojamų priemonių, apie kurias pranešta.

Pagal Rekomendacijos 2008/850/EB¹⁸ 15 punktą Komisija paskelbs šį dokumentą savo interneto svetainėje. Jame pateikiamos informacijos Komisija nelaiko konfidencialia. Prašome per tris darbo dienas nuo šio rašto gavimo pranešti Komisijai¹⁹, ar, Jūsų nuomone, pagal ES ir nacionalines konfidencialios verslo informacijos taisykles šiame dokumente yra konfidencialios informacijos, kurią norėtumėte išbraukti prieš paskelbiant šį dokumentą²⁰. Pateikdami tokį prašymą turėtumėte nurodyti priežastis.

Pagarbiai
Komisijos vardu
Robert Madelin
Generalinis direktorius

¹⁸ 2008 m. spalio 15 d. Komisijos rekomendacija 2008/850/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos 7 straipsnyje numatytų pranešimų, terminų ir konsultacijų (OL L 301, 2008 11 12, p. 23).

¹⁹ Prašymą siųsti e. paštu CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu arba faksu +32 2 298 87 82.

²⁰ Apie savo vertinimo rezultatus Komisija gali informuoti visuomenę prieš baigiantis šiam trijų dienų laikotarpiui.